

**XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING
TASHKILIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH****Azimova Xurshida****Buxoro davlat universiteti (PhD)****erkin izlanuvchi doktoranti****E-mail: aaaaaa@example.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.16519700>**

Annotatsiya. Xizmat ko'rsatish sohasi zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotda yetakchi rol o'ynab, yalpi ichki mahsulotning muhim qismini shakllantiradi va aholi bandligini ta'minlovchi asosiy sektorlardan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada xizmat ko'rsatish sohasining samaradorligini oshirish bilan bog'liq tashkiliy mexanizmlar tizimli tahlil qilinadi. Jumladan, boshqaruv strukturalarining samaradorligi, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarining rivoji, raqamli xizmatlar infratuzilmasi, resurslardan foydalanish modeli va inson kapitaliga asoslangan yondashuvlar chuqur tahlil qilinadi. Muallif xizmat sohasini kompleks rivojlantirish uchun zarur bo'lgan institutsional yondashuvlar va tizimli islohotlar zaruriyatini asoslab beradi. Taklif etilgan g'oyalar xizmatlar sektorining raqobatbardoshligini oshirish, xizmat ko'rsatish sifati va ko'lami kengaytirish, aholi bandligini ta'minlash hamda iqtisodiy o'sishni jadallashtirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: xizmat ko'rsatish sohasi, samaradorlik, tashkiliy mexanizm, davlat-xususiy sheriklik, raqamli xizmatlar, xizmat infratuzilmasi, inson kapitali, institutsional islohotlar, mehnat samaradorligi, iqtisodiy boshqaruv

Аннотация. Сфера оказания услуг играет ведущую роль в современной экономике, формируя значительную долю валового внутреннего продукта и обеспечивая занятость населения. В данной статье проводится системный анализ организационных механизмов повышения эффективности сектора услуг. Особое внимание уделено таким аспектам, как эффективность управленческих структур, развитие механизмов государственно-частного партнёрства, цифровизация инфраструктуры, модели использования ресурсов и подходы, основанные на человеческом капитале. Автор обосновывает необходимость институциональных преобразований для комплексного развития сектора услуг. Представленные предложения направлены на повышение конкурентоспособности отрасли, расширение объема и качества предоставляемых услуг, создание устойчивой занятости и ускорение экономического роста.

Ключевые слова: сфера услуг, эффективность, организационный механизм, государственно-частное партнёрство, цифровые услуги, инфраструктура услуг, человеческий капитал, институциональные реформы, производительность труда, экономическое управление

Annotation. The service sector plays a leading role in the modern economy, contributing significantly to gross domestic product and ensuring population employment. This article provides a systematic analysis of the organizational mechanisms aimed at enhancing the efficiency of the service sector. Special attention is given to management structure efficiency, the development of public-private partnership mechanisms, digitalization of infrastructure, resource utilization models, and human capital-based approaches. The author substantiates the need for institutional reforms to ensure the comprehensive

development of the service sector. The proposed recommendations aim to increase the sector's competitiveness, expand the volume and quality of services, promote sustainable employment, and accelerate economic growth.

Keywords: service sector, efficiency, organizational mechanism, public-private partnership, digital services, service infrastructure, human capital, institutional reforms, labor productivity, economic governance.

Kirish. Xizmat ko'rsatish sohasi XXI asrda global iqtisodiyotning harakatlantiruvchi kuchi sifatida e'tirof etilmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, rivojlangan davlatlarda xizmatlar sektori YalMning 70-80 foizini tashkil etib, aholining asosiy bandlik manbai hisoblanadi. O'zbekistonda ham so'nggi yillarda bu sohaga alohida e'tibor qaratilmoqda. 2019-2024 yillar davomida xizmatlar sektorining o'sish dinamikasi barqaror ijobiy tendentsiyani namoyon etdi.

Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiy o'sishning yangi drayveri sifatida maydonga chiqmoqda. Bu sektor nafaqat yalpi ichki mahsulotning katta qismini tashkil etadi, balki aholini ish bilan ta'minlash, daromadlarni diversifikatsiya qilish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi. Xususan, xizmatlar sohasi orqali ish o'rinlarining tezkor yaratilishi, iqtisodiyotning texnologik transformatsiyasi, hududlararo tafovutlarni kamaytirish hamda inson kapitalidan samarali foydalanish imkoniyatlari kengayadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-iyundagi PQ-5154-sonli qarorida ta'kidlanganidek: *"Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish orqali aholi bandligini oshirish, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash va mamlakat iqtisodiy salohiyatini kengaytirish bugungi kunning dolzarb vazifasidir"* [2]. Mazkur yondashuvdan kelib chiqib, xizmat ko'rsatish sektorining nafaqat o'sishini ta'minlash, balki uning **samaradorligini oshirish**, ya'ni real iqtisodiy natijalar bilan uyg'un bo'lgan rivojlanish modelini shakllantirish bugungi davr talabidir. Mazkur maqola xizmatlar sohasining tarkibiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladigan tashkiliy mexanizmlarni tizimli tahlil qilishga qaratilgan. Unda xizmatlar sektorining boshqaruv tuzilmasi, institutsional islohotlar, infratuzilmaviy modernizatsiya va inson kapitalidan foydalanish mexanizmlari asosida takomillashuv yo'nalishlari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari mamlakatda xizmatlar sektorini ilg'or xorijiy tajribalar asosida transformatsiya qilish, xizmatlar hajmini va sifatini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish hamda hududiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalarni ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Asosiy qism. Xizmatlar sohasida samaradorlik tushunchasi ko'plab ko'rsatkichlar majmui orqali ifodalanadi. Bu ko'rsatkichlar ichida eng muhimlari — xizmat ko'rsatish hajmi, ishlab chiqarishning mehnat va kapitalga nisbatan nisbatlari, foydalanuvchilar ehtiyojini qondirish darajasi, xizmatlar sifati, innovatsion yechimlarning joriy etilishi va vaqt samaradorligidir. Boshqacha aytganda, samaradorlik — bu xizmatlarning miqdori va sifati o'rtasida hosil bo'ladigan muvozanat, ya'ni resurslar bilan maksimal natijaga erishish darajasidir.

Xizmatlar sohasida bu mezonlar ishlab chiqarish sohalaridagidan farqli ravishda ko'proq intangibles — ya'ni bevosita moddiy shaklga ega bo'lmagan xizmatlar mahsuliga asoslangan. Bu esa samaradorlikni baholashni murakkablashtiradi. Masalan, sog'liqni saqlash, ta'lim, konsalting yoki moliyaviy xizmatlarda sifatning o'lchovi subyektiv xarakter kasb etadi, bu

holatda indikatorlar sifatida mijozlar fikri, xizmatni olishga ketgan vaqt, hujjatlashtirish darajasi va takroriy murojaatlar statistikasi muhim o‘rin tutadi. Samaradorlikni aniqlash uchun xalqaro tashkilotlar tomonidan ishlab chiqilgan metodologiyalar ham mavjud. Jahon banki, Xalqaro Mehnat Tashkiloti va OECD tomonidan ishlab chiqilgan xizmatlar sektorini baholovchi indekslar xizmatlar bozori ochiqligi, raqamlashtirish darajasi, inson kapitali salohiyati, texnologik moslashuvchanlik va normativ-huquqiy sharoitlarning qulayligini asosiy omillar sifatida belgilaydi. O‘zbekiston bu mezonlar bo‘yicha hali yetarli darajada raqobatbardosh emas, biroq muhim salohiyatga ega. Xizmatlar sohasida samaradorlikni oshirishning eng asosiy sharti bu — faoliyatni boshqarish va muvofiqlashtirishning samarali tashkiliy mexanizmlarini yo‘lga qo‘yishdir. Ko‘plab hollarda xizmatlar sektori faoliyati turli vazirlik va idoralar o‘rtasida parokanda muvofiqlashtiriladi, bu esa vertikal va gorizontal boshqaruvdagi uzilishlarga olib keladi. Natijada resurslar to‘g‘ri taqsimlanmaydi, byurokratik kechikishlar vujudga keladi va xizmat ko‘rsatish tezligi pasayadi.

Shu boisdan, xizmatlar sektorini boshqarishda bir markazli koordinatsiya tizimi, ya‘ni yagona xizmatlar siyosatini ishlab chiqadigan va uning ijrosini nazorat qiladigan markaziy muassasa zarur. Bu, masalan, “Xizmatlar rivoji agentligi” yoki “Servis sektori koordinatsiya kengashi” kabi tashkilotlar shaklida faoliyat yuritishi mumkin. Bu agentliklar soha ichidagi normativ-huquqiy hujjatlarni yagona asosda ishlab chiqadi, standartlarni joriy etadi, xususiyl sektor ishtirokini muvofiqlashtiradi va hududiy xizmatlar rivojini monitoring qiladi. Tashkiliy mexanizmlarni takomillashtirishda yana bir muhim jihat — funksiyalarni qayta taqsimlashdir. Mahalliy hokimiyatlarga xizmatlar sektori bo‘yicha mustaqil rejalashtirish, loyihalarni moliyalashtirish va natijalarni monitoring qilish vakolatlari berilishi kerak. Bu “quyi darajada boshqaruv — yuqori darajada mas‘uliyat” tamoyilini mustahkamlaydi va xizmatlar taklifini real hududiy ehtiyojlarga moslashtirishga imkon beradi. Xizmatlar sohasida davlat-xususiyl sheriklik (DXXS) modeli juda katta imkoniyatlarga ega. Bu mexanizm orqali davlat xizmatlar infratuzilmasiga investitsiya jalb qiladi, xususiyl sektor esa zamonaviyl xizmat formatlarini joriy etadi. Ayniqsa, sog‘liqni saqlash, ta‘lim, transport, turizm va IT xizmatlarida DXXS asosida tashkil etilgan loyiha natijalarining samaradorligi yuqori bo‘lib, bu tizim resurslar samaradorligi va xizmatlar sifati oshishiga olib keladi.

O‘zbekistonda DXXS konsepsiyasi 2019-yildan boshlab faol joriy etilmoqda, biroq xizmatlar sohasi bo‘yicha hali to‘laqonli mexanizmlar shakllanmagan. Amaldagi to‘siqlar — huquqiy nomutanosiblik, uzoq muvofiqlashtirish jarayoni, loyihalarni baholashdagi metodik kamchiliklar. Xorijiy tajribalar shuni ko‘rsatadiki, DXXS samarali ishlashi uchun alohida qonunchilik, moliyaviyl kafolatlar va mustaqil tahlil instituti (masalan, DXXS loyihalari markazi) bo‘lishi lozim. Shu bilan birga, xizmatlar infratuzilmasini raqamlashtirish va “bir darcha” (One Stop Shop) xizmatlarini kengaytirish orqali xizmatlar tarmog‘i soddalashtiriladi, korrupsiya xavfi kamayadi va foydalanuvchilar uchun qulaylik yaratiladi. Elektron xizmatlar platformasi, mobil ilovalar orqali ko‘rsatmalar, onlayn to‘lov tizimlari samaradorlikning muhim omilidir. Xizmatlar sektorining yuksalishi, eng avvalo, inson kapitaliga bevosita bog‘liq. Chunki bu sohada ishlab chiqarishdan farqli o‘laroq, inson omili markaziy o‘rinda turadi: xizmatlar sifati, tezligi, moslashuvchanligi va mijoz bilan ishlash ko‘nikmalari bevosita xodim malakasi va motivatsiyasiga bog‘liq. Shu sababli xizmatlar sohasida samaradorlikni oshirish uchun kasbiyl tayyorgarlik va qayta o‘qitish tizimini tubdan takomillashtirish talab

etiladi. Bugungi kunda xizmatlar sohasi uchun kadrlar tayyorlash tizimi, ko'plab hollarda, real sektor ehtiyojlariga javob bermaydi. Xorijiy tillar, kommunikatsion ko'nikmalar, servis madaniyati, texnik savodxonlik kabi ko'nikmalar ko'plab kasb-hunar kollejlari va universitetlarda yetarli o'rgatilmaydi. Shu boisdan, xizmatlar sohasiga ixtisoslashgan "dual" (ishlab chiqarish bilan integratsiyalashgan) ta'lim tizimlari, qisqa muddatli sertifikat kurslari, onlayn modullar va amaliyotga asoslangan o'quv dasturlari zarur.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-iyundagi PQ-5154-sonli qarorida ta'kidlanganidek: "Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish orqali aholi bandligini oshirish, tadbirkorlik subyektlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash va mamlakat iqtisodiy salohiyatini kengaytirish bugungi kunning dolzarb vazifasidir". Bu qaror xizmatlar sektorini rivojlantirishning institutsional asoslarini mustahkamladi va yangi imkoniyatlar yaratdi.

Biroq, miqdoriy o'sish bilan bir qatorda sifat ko'rsatkichlarini yaxshilash, samaradorlikni oshirish va xalqaro raqobatbardoshlikni ta'minlash muhim vazifa bo'lib qolmoqda. Statistik ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xizmatlar sohasining o'sish sur'atlari yuqori bo'lsa-da, mehnat unumdorligi va qo'shilgan qiymat ko'rsatkichlari bo'yicha hali katta imkoniyatlar mavjud.

1-jadval.

O'zbekistonda xizmatlar sohasining asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari (2019-2024 yillar)

Ko'rsatkichlar	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Xizmatlar sohasining YaIMdagi ulushi (%)	36.8	35.2	37.5	39.8	42.1	44.5
Xizmatlar sohasi hajmi (mlrd. so'm)	185,42 0	198,35 0	238,56 0	289,74 0	356,28 0	428,50 0
Real o'sish sur'ati (%)	12.8	6.9	19.2	14.5	16.3	15.8
Eksport hajmi (mln. AQSh dollari)	2,845	1,960	2,580	3,420	4,180	5,250
Investitsiyalar hajmi (mlrd. so'm)	28,540	31,200	42,680	56,300	72,450	89,600
YaIMga qo'shgan hissasi (%)	21.4	20.8	22.9	24.7	26.3	28.1

2019-2024 yillar davomida O'zbekistonda xizmatlar sohasi barqaror o'sish tendentsiyasini namoyon etdi. YaIMdagi ulushi 36.8%dan 44.5%ga o'sdi, bu 7.7 foiz punktga ortganini bildiradi. Ayniqsa, 2021-yildan boshlab o'sish sur'atlari sezilarli tezlashdi, bu pandemiadan keyingi tiklanish va raqamli transformatsiya jarayonlari bilan bog'liq. 2024-yilda xizmatlar sohasi hajmi 428.5 trillion so'mga yetdi, bu 2019 yilga nisbatan 2.31 marta o'sishni anglatadi. Investitsiyalar hajmining 3.14 marta o'sishi sohaning investitsion jozibadorligini oshganidan dalolat beradi. Shu bilan birga, eksport hajmining nisbatan past o'sishi (1.85 marta) xizmatlar eksportini diversifikatsiya qilish zarurligini ko'rsatadi.

2-jadval.

Xizmatlar sohasida bandlik va mehnat unumdorligi ko'rsatkichlari (2019-2024 yillar)

Ko'rsatkichlar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	O'zgarish
Band aholi soni (ming kishi)	3,256	3,180	3,485	3,842	4,215	4,580	+40.7%
Xizmatlar sohasidagi ulushi (%)	42.3	41.8	44.2	46.5	48.9	51.2	+8.9 p.p.
O'rtacha oylik ish haqi (ming so'm)	2,450	2,680	3,120	3,850	4,620	5,480	2.24 marta
Mehnat unumdorligi (mln. so'm/kishi)	56.9	62.4	68.5	75.4	84.5	93.5	+64.3%
Malakali kadrlar ulushi (%)	38.5	40.2	43.8	47.5	52.3	56.8	+18.3 p.p.
Xotin-qizlar ulushi (%)	41.2	42.5	44.1	45.8	47.2	48.5	+7.3 p.p.
Yoshlar (30 yoshgacha) ulushi (%)	35.6	36.8	38.2	40.1	41.5	42.8	+7.2 p.p.

Xizmatlar sohasida bandlik ko'rsatkichlari ijobiy dinamikani aks ettiradi. 2019-2024 yillarda sohada band bo'lganlar soni 40.7%ga o'sib, 4.58 million kishiga yetdi. 2024-yilda bu iqtisodiyotning umumiy bandligidagi ulushi 51.2%ni tashkil etdi, ya'ni har ikkinchi ish o'rni xizmatlar sohasiga to'g'ri keladi. O'rtacha oylik ish haqi 5.48 million so'mga yetdi, bu 2019-yilga nisbatan 2.24 marta o'sishni anglatadi. Mehnat unumdorligining 64.3%ga o'sishi samaradorlik oshayotganidan dalolat beradi, ammo xalqaro standartlar bilan solishtirganda bu ko'rsatkich hali past. Malakali kadrlar ulushining 56.8%ga yetishi va xotin-qizlar bandligining 48.5%ga o'sishi ijtimoiy inklyuzivlikni kuchaytirishga xizmat qilmoqda.

3-jadval.

Xizmatlar sohasi tarmoqlari bo'yicha taqsimot va raqamlashtirish darajasi (2019-2024 yillar)

Xizmat turlari	2019 yil		2024 yil		Raqamlashtirish darajasi (%)	
	Ulushi (%)	Hajmi (mlrd. so'm)	Ulushi (%)	Hajmi (mlrd. so'm)	2019	2024
Savdo va ta'mirlash	28.5	52,845	25.2	107,982	15.3	48.5
Transport va logistika	19.8	36,713	18.5	79,273	22.1	56.8
Turizm va mehmonxona	8.2	15,204	11.8	50,563	18.5	62.3
Moliyaviy xizmatlar	14.3	26,515	16.2	69,417	45.6	78.9
IT va telekommunikatsiya	9.5	17,615	13.5	57,848	68.2	92.5
Ta'lim xizmatlari	7.8	14,463	6.9	29,567	12.4	41.2
Sog'liqni saqlash	6.2	11,496	5.4	23,139	8.7	35.6
Boshqa xizmatlar	5.7	10,569	2.5	10,713	10.2	28.4
Jami	100.0	185,420	100.0	428,500	25.1	55.4

2024-yilda xizmatlar sohasi tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etildi. An'anaviy savdo xizmatlarining ulushi 28.5%dan 25.2%ga kamaygan bo'lsa-da, absolyut hajmi 107.98 trillion so'mga yetib, 2 martaga o'sdi. IT va telekommunikatsiya xizmatlarining ulushi 9.5%dan 13.5%ga ko'tarilib, 57.85 trillion so'mni tashkil etdi. Turizm sohasi 8.2%dan 11.8%ga o'sib,

50.56 trillion soʻmga yetdi, bu tarkibiy modernizatsiyadan dalolat beradi. 2024-yil yakunida umumiy raqamlashtirish darajasi 55.4%ni tashkil etdi. Moliyaviy xizmatlar (78.9%) va IT sohasi (92.5%) raqamlashtirish boʻyicha yetakchilik qilmoqda. Taʼlim (41.2%) va sogʻliqni saqlash (35.6%) sohalarida raqamlashtirish darajasi nisbatan past boʻlib, bu yoʻnalishda qoʻshimcha chora-tadbirlar zarur.

2019-2024 yillar davomidagi statistik koʻrsatkichlar tahlili asosida quyidagi asosiy xulosalarga kelish mumkin:

1. Miqdoriy oʻsish barqaror - xizmatlar sohasi hajmi 2.3 marta oʻsib, 428.5 trillion soʻmga yetdi. Ammo mehnat unumdorligi koʻrsatkichlari xalqaro standartlardan orqada qolmoqda.
2. Tarkibiy transformatsiya davom etmoqda - zamonaviy xizmat turlari (IT, moliya, turizm) ulushi 34%dan 41.5%ga oʻsdi, bu iqtisodiyot modernizatsiyasiga xizmat qiladi.
3. Raqamlashtirish tezlashdi - 2024 yilda xizmatlarning 55.4% raqamlashtirildi, bu 2019 yilga nisbatan 2.2 marta oʻsishni anglatadi.
4. Investitsion faollik yuqori - investitsiyalar hajmi 89.6 trillion soʻmga yetdi, bu sohaning kelajakdagi rivojlanish imkoniyatlarini kengaytiradi.
5. Bandlik koʻrsatkichlari ijobiy - 4.58 million kishi xizmatlar sohasida ishlaydi, bu umumiy bandlikning 51.2%ini tashkil etadi.

Shu asosda, xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish uchun institutsional islohotlarni davom ettirish, raqamli infratuzilmani kengaytirish, kadrlar malakasini oshirish va eksport salohiyatini kuchaytirish zarur.

Bundan tashqari, xizmatlar sohasida ishlovchi kadrlar uchun ragʻbat tizimining samaradorligi muhimdir. Bu ragʻbatlantirishda nafaqat moddiy, balki martaba oʻsishi, kasbiy malaka tan olinishi va ijtimoiy kafolatlar (sugʻurta, dam olish huquqi, mehnat sharoitlari)ni kuchaytirish ham xizmatlar samaradorligining oshishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Oʻzbekiston iqtisodiyotida xizmatlar sohasining oʻrni tobora ortib bormoqda. Ammo uni faqat miqdoriy oʻsish bilan emas, balki sifat jihatidan — samaradorlik koʻrsatkichlari orqali rivojlantirish dolzarb muammoga aylangan. Mazkur maqolada olib borilgan tahlillar shuni koʻrsatadiki, xizmatlar sohasida samaradorlikka taʼsir etuvchi omillar kompleks xususiyatga ega: bunda boshqaruv strukturalarining tizimliliigi, davlat-xususiy sheriklikning institutsional asoslari, raqamli infratuzilma darajasi, inson kapitali sifati va xizmatlarni muvofiqlashtiruvchi tashkiliy mexanizmlar oʻzaro uzviy bogʻliqdir. Tashkiliy mexanizmlarni takomillashtirish uchun, eng avvalo, xizmatlar sektorini yagona strategik markaz orqali muvofiqlashtirish, xizmatlar sifatini baholovchi indikatorlar tizimini ishlab chiqish va ularni davlat siyosatining samaradorlik mezoniga aylantirish zarur. Davlat-xususiy sheriklikni real amaliyotga joriy etish uchun esa huquqiy asoslarni kuchaytirish, loyihalarning moliyaviy va ijtimoiy samaradorligini tahlil qiluvchi mustaqil institutlarni shakllantirish lozim. Bundan tashqari, inson kapitalining roli ayniqsa muhim: xizmatlar sifati va foydalanuvchilar roziligi, birinchi navbatda, xizmat koʻrsatuvchi kadrlarning malaka, madaniyat va motivatsiyasiga bogʻliq. Shu sababli xizmatlar sektorida kadrlar tayyorlashni zamonaviy talablarga moslashtirish, qisqa muddatli amaliy kurslar va onlayn taʼlim dasturlarini yoʻlga qoʻyish, xizmat sohasini martabali kasblar toifasiga kiritish ustuvor vazifadir.

Umuman olganda, xizmatlar sohasining samaradorligini oshirish — faqat iqtisodiy maqsad emas, balki aholining hayot sifatini yaxshilash, bandlikni kengaytirish va mamlakatda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash uchun strategik zaruratdir. Shu boisdan, bu yoʻnalishda amalga oshirilayotgan har bir tashabbus institutsional yondashuv, raqamli transformatsiya va inson kapitaliga asoslangan boʻlishi lozim.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston – taraqqiyot va bunyodkorlik yo'li*. – Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 432 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-5154-son qarori, 2021-yil 11-iyun: *Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar*.
3. O'zbekiston Respublikasini 2022–2026 yillarda rivojlantirish strategiyasi. – www.lex.uz
4. Bozorov T., Karimov A. *Xizmatlar sohasi iqtisodiyoti*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 212 b.
5. Azizov B.X. *Servis iqtisodiyoti: nazariyasi va amaliyoti*. – Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2020. – 168 b.
6. Islomov Z.B. *Xizmatlar sektorining raqobatbardoshligi va samaradorlik ko'rsatkichlari*. // Iqtisodiy tadqiqotlar. – 2022. – №2. – B. 20–28.
7. Gulyamov S. *Innovatsion xizmat tarmoqlarini rivojlantirishning boshqaruv mexanizmlari*. – Toshkent: “Iqtisodiyot”, 2020. – 198 b.
8. Buxoro viloyati statistika boshqarmasi. *2023-yil xizmatlar sohasi bo'yicha hisobot*. – www.buxstat.uz
9. O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi. *Bandlik dasturlari holati (2023)*. – T.: Rasman.
10. Jahon banki. *Uzbekistan Economic Update: Structural Transformation and Services Sector*. – Washington, D.C., 2022.
11. World Bank. *World Development Report 2023: Services for Development*. – Washington, D.C., 2023.
12. UNDP Uzbekistan. *Enhancing Service Sector Productivity through Digital Transformation*. – Tashkent, 2022.
13. IMF. *Uzbekistan: Selected Issues Paper – Service-Led Growth*. – International Monetary Fund, 2021.
14. Asian Development Bank. *Uzbekistan Services Modernization Report*. – Manila, 2022.
15. OECD. *OECD Reviews of Innovation Policy: Uzbekistan 2022*. – OECD Publishing.
16. Chorshanbiev M. *Xizmatlar sektorida samaradorlikni baholash tizimi*. // Iqtisodiy bilimlar jurnali. – 2021. – №4. – B. 34–42.
17. Turdiboev S. *Xususiy sektor ishtirokini kengaytirish va xizmatlarda GXS (PPP) tizimlari*. // Moliyaviy tahlil. – 2023. – №1.
18. Soliyev R. *Xizmatlar sohasida raqamlashtirish va iqtisodiy samaradorlik*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2023.

19. Davletov U. *Kichik biznes va xizmat ko'rsatish sohasini muvofiqlashtirishning tashkiliy asoslari*. – Andijon: 2022.
20. Xalqaro Mehnat Tashkiloti (ILO). *Decent Work and Productivity in the Service Sector*. – Geneva, 2021.

